

**Силабус курсу
Фізична реабілітація**

**Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Фізична реабілітація»
спеціальність 017 Фізична культура і спорт**

**Дні занять: Понеділок, вівторок, п'ятниця, II- III пари, ауд.
Консультації: понеділок, V пара, ауд 606a**

Рік навчання: 2, Семестр: 1

Кількість кредитів: 5. Мова викладання: українська

**Керівник курсу
кандидат медичних наук, доцент Вакуленко Л.О.**

Контактна інформація Vakulenko3@ukr.net +38 096 49 04 167

Анотація дисципліни

*Фізичні вправи можуть замінити
безліч ліків, але ніякі у світі ліки
не замінять фізичних вправ (Тіссо)*

Реабілітація - допомога хворому в досягненні максимальної фізичної, психічної та економічної повноцінності, на яку він може бути здатний у межах наявного у нього захворювання (ВООЗ, 1967). Реабілітація - один із найважливіших напрямків у системі охорони суспільного здоров'я і включає державні, соціально-економічні, психологічні, медичні, професійні, педагогічні та інші заходи, спрямовані на попередження захворювань, які призводять до тимчасової і стійкої втрати працездатності та повернення хворих й інвалідів (дорослих і дітей) у суспільство і до суспільно-корисної праці. Ефективність їх значною мірою визначається узгодженістю всіх ланцюгів - ланок, які беруть участь у реалізації відповідних заходів. До роботи повинні допускатись фахівці, які володіють методикою реабілітаційного лікування.

Мета - підготовка висококваліфікованих, конкурентно-спроможних, інтегрованих в європейський та світовий науково-освітній простір фахівців з фізичної реабілітації, здатних здійснювати профілактичну, реабілітаційну та лікувальну допомогу різним верствам населення із застосуванням засобів фізичної реабілітації.

Організація навчання (структура курсу)

Год (л./пр)	Тема	Результати навчання	ПРН із ОПП	Завдання
2/2	1. Зміст процесу реабілітації	<i>Знати.</i> Сучасні погляди на зміст, завдання, мету реабілітації, історію виникнення та вдосконалення процесу реабілітації, організацію процесу реабілітації <i>Ознайомити</i> студентів з реабілітаційним відділенням однієї з реабілітаційно-оздоровчих установ Тернополя. <i>Вміти</i> проводити аналіз різних джерел інформації.	ПРН 6 ПРН 20 ПРН 30	Презентація
2/4	2. Організація процесу реабілітації	<i>Знати</i> Принципи, етапи та періоди реабілітації, завдання кожного з них; види реабілітації, їх характеристика. Види втрати працездатності. <i>Вміти.</i> Враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної реабілітації. Скласти схеми реабілітаційної програми пацієнтів на різних етапах реабілітації.	ПРН 6 ПРН 20 ПРН 25	Тести, питання, задач, Удосконалення практичних навичок
2/4	3. Методи реабілітації	<i>Знати.</i> Сучасні методи реабілітації, методи їх застосування, вплив на організм (медикаментозна терапія, охоронний режим, раціональне харчування, фізичні методи реабілітації, психологічна реабілітація, біоетика та ін.). Знання протоколу та етики, ділового стилю. <i>Вміти</i> дати характеристику зазначених методів реабілітації, висловити своє відношення до кожного з них.	ПРН 7 ПРН 11	Тести, питання, задачі, Удосконалення практичних навичок
2/4	4. Фізичні методи реабілітації (фізичної терапії)	<i>Знати.</i> Фізичні методи реабілітації (активні та пасивні): лікувальна фізична культура, механотерапія, працетерапія, лікувальний масаж, природні і преформовані фізичні чинники, їх загальна характеристика. <i>Вміти</i> дати характеристику зазначених методів реабілітації, висловити своє відношення до кожного з них, визначити відмінні особливості засобів фізичної реабілітації від інших методів реабілітації	ПРН 7 ПРН 11 ПРН 25	Тести, питання, задачі. Удосконалення практичних навичок адачі,
2/4	5. Засоби фізичної реабілітації	<i>Знати.</i> Засоби фізичної реабілітації. Лікувальна фізична культура, її зміст, завдання, механізм лікувальної дії фізичних вправ. Організаційні основи лікувальної фізкультури. <i>Вміти.</i> Пояснити механізм лікувальної дії фізичних вправ	ПРН 7 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 22	Удосконалення практичних навичок

2/2	6. Засоби лікувальної фізкультури	<p><i>Знати.</i> Основні засоби лікувальної фізкультури (активні і пасивні). Фізичні вправи, їх визначення, класифікація і характеристика.</p> <p><i>Вміти</i> підібрати і виконати гімнастичні вправи відносно кожного критерію зазначеної класифікації, підібрати вправи для окремих м'язових груп чи ділянок тіла. Провести їх з групою студентів.</p>	<p>ПРН 7</p> <p>ПРН 11</p> <p>ПРН 25</p> <p>ПРН 26</p>	<p>Тести, питання, задачі,</p> <p>Удосконалення практичних навичок</p>
2/4	7. Режими рухової активності	<p><i>Знати.</i> Режими рухової активності, їх характеристика. Періоди застосування лікувальної фізкультури. Показання та протипоказання до проведення процедури лікувальної фізкультури.</p> <p><i>Вміти</i> підібрати режим рухової активності, дати його характеристику відносно симптоматики, запропонованої викладачем, підібрати і виконати вправи на різних режимах рухової активності, зробити аналіз комплексу вправ, запропонованих викладачем.</p>	<p>ПРН 6</p> <p>ПРН 11</p> <p>ПРН 23</p>	<p>Тести, питання, задачі,</p> <p>Удосконалення практичних навичок</p>
2/6	8. Обстеження у фізичній реабілітації. Методи вивчення і оцінки фізичного розвитку та функціональних можливостей пацієнтів	<p><i>Знати.</i> Методи обстеження у фізичній реабілітації. Методи вивчення і оцінки фізичного розвитку пацієнта. Методи вивчення функціональних можливостей пацієнта залежно від режиму рухової активності. Дозування фізичного навантаження. Методи вивчення і оцінки функції серця реакції на фізичне навантаження. Міжнародна кваліфікація функціонування (МКФ), її зміст.</p> <p><i>Вміти</i> обстежувати пацієнтів, визначати і оцінювати фізичний розвиток, визначити функцію серця (ЧСС, АТ), функції толерантності до фізичного навантаження: провести і оцінити функціональні проби серцево-судинної, дихальної, вегетативної нервової систем, проби на визначення фізичної працездатності.</p>	<p>ПРН 10</p> <p>ПРН 11</p> <p>ПРН 22</p> <p>ПРН 23</p> <p>ПРН 26</p> <p>ПРН 27</p>	<p>Тести, питання, задачі,</p> <p>Удосконалення практичних навичок</p>
2/4	9. Форми і методи проведення процедури лікувальної фізкультури	<p><i>Знати.</i> Форми проведення процедури лікувальної фізкультури, їх характеристика.</p> <p><i>Вміти</i> відповідно до запропонованих викладачем критеріїв дати диференціальну характеристику кожної із форм проведення процедури лікувальної фізкультури, вміти застосовувати їх залежно від режиму рухової активності.</p>	<p>ПРН 7</p> <p>ПРН 11</p> <p>ПРН 23</p>	<p>Тести, питання, задачі,</p> <p>Удосконалення практичних навичок</p>

2/6	10. Побудова процедури лікувальної Проведення процедури лікувальної фізкультури	<i>Знати.</i> Правила побудови процедури лікувальної фізкультури. Розподіл навантаження по частинах процедури. <i>Проведення</i> процедури лікувальної фізкультури. Вивчення та оцінка її ефективності <i>Вміти:</i> дотримуватись алгоритму дій: відповідно до завдання викладача підібрати вправи, скласти комплекс вправ, провести процедуру лікувальної фізкультури, вивчити та оцінити реакцію на фізичне навантаження	ПРН 7 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 23 ПРН 25 ПРН 26 ПРН 27	Тести, питання, задачі Удосконалення практичних навичок
1/2	11. Механотерапія, працетерапія.	<i>Знати.</i> Механотерапія, працетерапія: зміст завдання, вплив на організм, їх види, застосування. <i>Вміти</i> підібрати комплекс вправ для занять з механотерапевтичними апаратами та на тренажерах.	ПРН 7 ПРН 23	Тести, питання, задачі Удосконалення практичних навичок
1/2	12. Природні лікувальні фізичні чинники	<i>Знати.</i> Природні лікувальні фізичні чинники: кліматичні, бальнеологічні, теплолікувальні. Їх класифікація, застосування, вплив на організм <i>Вміти.</i> Пояснити значення загартування для організму, основні його правила, режими загартування.	ПРН 7 ПРН 23 ПРН27	Тести, питання, задачі
2/2	13. Ерготерапія	<i>Знати.</i> Ерготерапія: зміст, завдання, види, вплив на організм, застосування в системі медичної та соціальної реабілітації. <i>Вміти</i> підібрати засоби ерготерапії для осіб з порушенням рухових функцій після перенесеного порушення мозкового кровообігу. Вміти навчати пацієнта /опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.	ПРН 7 ПРН 11 ПРН 22 ПРН 23 ПРН 27	Тести, питання, задачі Удосконалення практичних навичок
24/46		Разом		

Формування програмних компетентностей (ОК 10)

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері фізичної культури і спорту та практичні проблеми, пов'язані з фізичною реабілітацією або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, фізичною реабілітацією та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

ЗК 1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
ЗК 10	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК 4	Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують
СК 15	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної реабілітації.
СК 16	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної реабілітації у травматології та ортопедії, неврології, кардіології та пульмонології, а також інших галузях медицини з дорослими та дітьми
СК 17	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній реабілітації: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати
СК 18	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
СК 19	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні наслідки хвороб або травм у практиці фізичної реабілітації
СК 20	Здатність навчати пацієнта /опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності здоровому способу життя.
ПРН 6	Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, фізичної реабілітації, підготовки та оформлення наукової праці.
ПРН 7	Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
ПРН 10	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.
ПРН 11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПРН 20	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ПРН 22	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію
ПРН 23	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН 24.	Реалізувати індивідуальні програми фізичної реабілітації для допомоги різним верствам населення, в тому числі особам, що займаються спортом.
ПРН 25	Здійснювати заходи фізичної реабілітації для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
ПРН 26	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 27	Оцінювати результати виконання програм фізичної реабілітації, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність
--------	---

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

НАКАЗИ І ПОСТАНОВИ УРЯДУ УКРАЇНИ

1. Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
4. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
6. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.– 100 с.
7. Области образования и профессиональной подготовки 2013 (МСКО – О 2013). Сопроводительное руководство к Международной стандартной классификации образования / Институт Статистики ЮНЕСКО. – Монреаль, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/iscdf-2013-fields-of-education-training-2014-rus.pdf>
8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>.
9. Закон України “Про реабілітацію інвалідів в Україні” (прийнятий 6 жовтня 2005 року N 2961-IV)www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2961-15
10. Адаптована конвенція ООН щодо осіб з особливими потребами. Нью-Йорк, 13 грудня 2006р. www.osmhi.org/index.php?page=200&news=401&pages
11. Накази Міністерства освіти і науки України
  - 1) від 6 листопада 2015 року № 1151,
  - 2) від 01 лютого 2017 року № 53:

Перелік галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України

- 1). від 6 листопада 2015 року № 1151, таких змін: спеціальність „24.00.03 Фізична реабілітація” галузі науки „24 Фізичне виховання та спорт”

(Перелік 2011) перевести у відповідність спеціальності „227 Фізична терапія, ерготерапія” галузі знань „22 Охорона здоров'я”.

- Внесення до Таблиці відповідності Переліку напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (Перелік 1), Переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих

навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра (Перелік 2), та Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Перелік 2015), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 6 листопада 2015 року № 1151, таких змін:

---2). у Переліку 2015 р. цифри і слова „227 Фізична реабілітація” замінити на цифри і слова „227 Фізична терапія, ерготерапія”, що відповідатиме напрямку підготовки 6.010203 „Здоров'я людини”.

3) Постанова Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2017 року № 53: У Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердити спеціальність „227 Фізична терапія, ерготерапія” замість спеціальності „227 Фізична реабілітація”

Базова

1. Амосов Н.М., Физическая активность и сердце / Н. М. Амосов, Я.А. Бендет. – 3-е изд., перераб. и доп. – К.: “Здоровье”, 1989. – 231 с.
2. Апанасенко Г.Л. Валеология или Медицина 4Р? Как избежать инфаркта, инсульта и диабета. – К. : Издательство дом Медкнига, 2020. – 144 с.
3. Апанасенко Г.Л. Санология (медичні аспекти валеології) : підручник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Г.Л. Апанасенко, Л.А. Попова, А. В. Магльований. – Львів, ПП «Кварт», 2011. – 303 с.
4. Вакуленко Л.О. Основи фізичної реабілітації : навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін. – Тернопіль, ТНПУ, 2010. – 234 с.
5. Вакуленко Д.В. Інформаційні технології у фізичній та реабілітаційній медицині: навчальний посібник / Д.В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2019, 73 с.
6. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії в таблицях, схемах, рисунках: навчальний посібник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 113 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252927
7. Вакуленко Л.О. Спортивна медицина: електронний підручник / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В. Вакуленко. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252925
8. Вакуленко Л.О. Фізична терапія. Ерготерапія: методичні розробки, зошит-практикум / Л.О. Вакуленко, О.Р. Барладин, Д.В.Вакуленко. - ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 88 с.

http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252928

9. Єднак В.Д., Іваськів С.М. Основи теорії і методики спортивного тренування. – Тернопіль ТНПУ, 2010р. – 206 с.
10. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука та Г.В. Дзяка. – К.: Здоров'я, 2005. - 297 с.
11. Масаж загальний та самомасаж : підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. . – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.
12. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – К.: Олімпійська література, 2000. – 423 с.
13. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: електронний підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 285 с.
http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252926
14. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ, Урмедкнига, 2018. –370 с.
15. Панасюк Е.Л. Загальна фізіотерапія / Е.Л. Панасюк, Я. Н. Федорів, В. Л, Могилевський.. – Львів: Вища школа, 1990. – 220 с.
16. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник / А.М. Порада, О.В. Солодовник, Н. Є Прокопчук. – Київ : Медицина, 2008. – 239 с.
17. Платонов В.Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В.Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2013. – 624 с.: ил.
18. Преформовані фізичні чинники в фізичній терапії (в схемах, алгоритмах, рисунках, таблицях) : навч. посіб. / Т. Г. Бакалюк, Л. О. Вакуленко, Г. О. Стельмах, Д. В. Вакуленко. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 124 с. ISBN 978-966-673-374-3
19. Реабілітаційний масаж : підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька]. . – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 380 с.
20. Руководство по кинезотерапии /Под ред. Л. Бонева. - София; Медицина и физкультура, 1979 - 355 с.
21. Уилмор Дж.Х. Физиология спорта: пер. с англ. / Дж.Х. Уилмор, Д.Л. Костил. – К.: Олимп. лит., 2001. – 502 с.
22. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручнк для студ. Вищих мед. навч. закл. / В. В. Абрамов, В.В. Клапчук, О. Б. Нахпневич [та ін.] : за заг. ред. поф. В.В. Абрамова та доцента О. Л. Смірної. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
23. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина : Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В. М. Сокрута. — Краматорськ: Каштан, 2019. — 480 с.
24. Фізична рекреація : навч. посібн для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / авт. кол. : Є.Н. Приступа, О.М. Жданова, М.М. Линець [та ін.] ; за наук. ред. Євгена Приступи. – Л. : ЛДУФК, 2010, – 447 с.

Допоміжна ФР

1. Апанасенко Г. Л. Здоров'я, яке ми вибираємо / Г. Л. Апанасенко. – К.: Здоров'я, 1989 – 48 с.

2. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник /За ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
3. Основи медичної та соціальної реабілітації в медсестринстві : навч. посібню / [Л.О. Вакуленко, І. Р. Мисула, Л. В. Левицька та ін.] ; за заг. Ред. Л. О. Вакуленко. – Тернопіль, ТДМУ, 2015. – 444 с.
4. Медицинская реабилитация в Украине: современное положение и перспективы развития / Сокрут В.Н., Казаков В.Н., Уманский В.Я. и др. // Новости медицины и фармации в мире. – 2003. - № 10 (138). – С. 19-20.
5. Спортивна морфологія :навчальний посібник (зошит-практикум) / Д. В. Вакуленко, Л .О. Вакуленко, О. Р. Барладин [та ін.] – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.
6. Физиотерапия: Пер с польск. / Под ред.. М.Вейсса, А. Зембатового. – М.: Медицина, 1986 - 496 с. Пер. Изд.: ПНР, 1983.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Навчальний процес вимагає своєчасного оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за змістовними модулями. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. (Теми 1-8)Усне опитування,	20
Модуль 2 (теми 1-8) Виконання практичних завдань. Самостійна робота. Виконання завдань із самостійної роботи	40
Модуль 3. ІНДЗ + Виконання завдань самопідготовки	15
Відвідування занять	5
Модульний контроль	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано
D	65-74	зараховано

E	60-64	зараховано
FХ	35-59	Не зараховано з можливістю повторного скл
F	1-34	Не зараховано з обов'язковим повторним к

Формат дисципліни

Змішаний (blended) - дисципліна має супровід в системі Moodle, структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning - викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення: навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео); тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ; завдання для підсумкового контролю (тести); електронне навчання в системі Moodle, meet.google.com.